

Welkom! +++ Dit webinar begint om 15:30.

Gebruik de WebinarGeek chatfunctie voor communicatie in geval van vragen of technische problemen +++

CIRCO WEBINAR UITGEBREIDE PRODUCENTEN- VERANTWOORDELIJKEHEID

5 maart 2020

Arthur ten Wolde, CIRCO Trainer en Hoofd Circular Future

WELKOM! OVER CIRCO

Rijksoverheid

Arthur ten Wolde

INHOUD

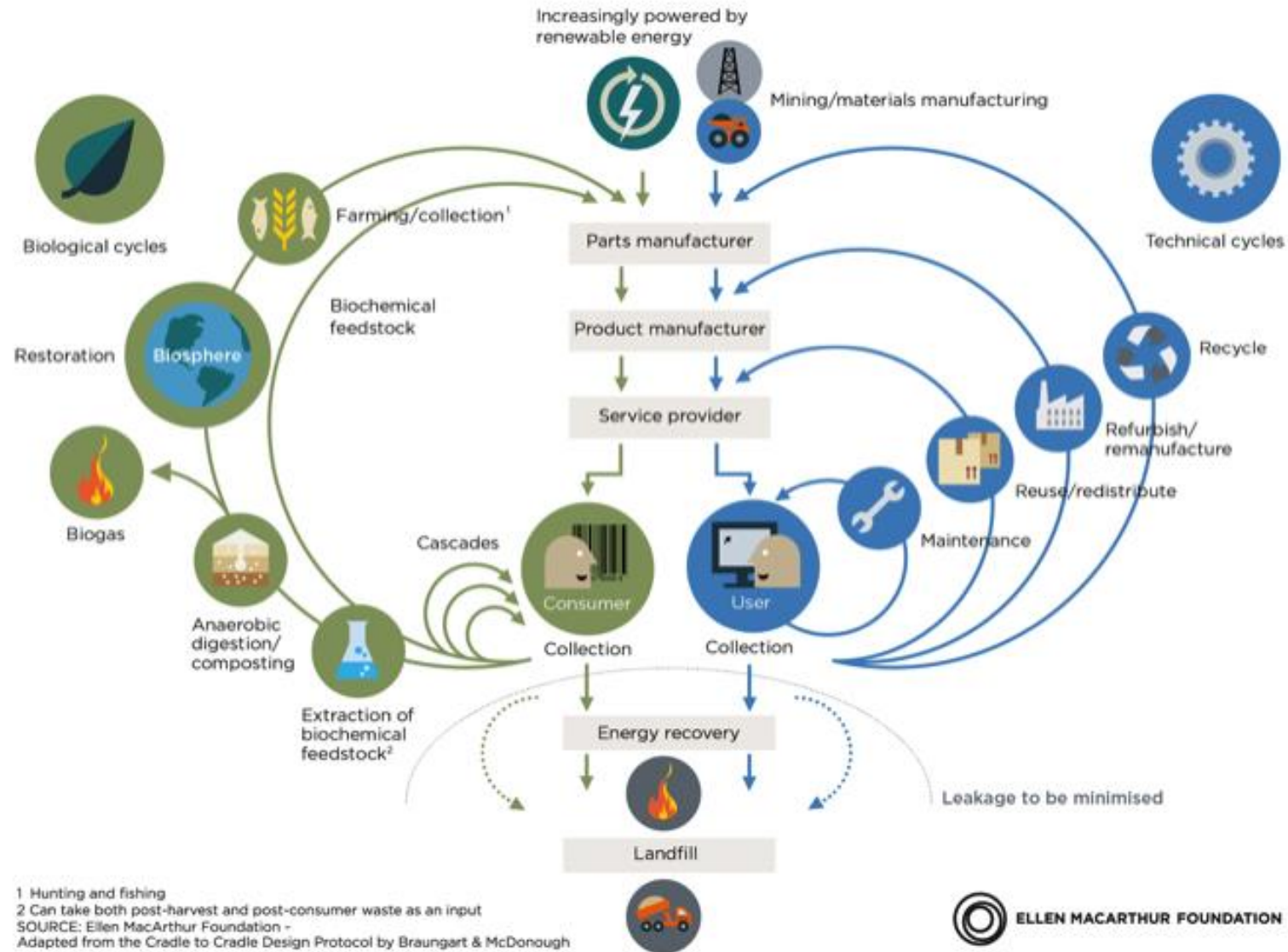

1. Wat is Uitgebreide ProducentenVerantwoordelijkheid (UPV)?
2. Voorbeelden
3. Eco-modulatie van tarieven
4. Stellingen – gedurende webinar
5. Overheidsbeleidsontwikkelingen
6. Belang voor circulair ontwerpen
7. Vragen
8. Bronnen

**1. WAT IS
UITGEBREIDE
PRODUCENTEN-
VERANTWOORDELIJKHEID?**

CIRCULAIRE ECONOMIE

1 Hunting and fishing
2 Can take both post-harvest and post-consumer waste as an input
SOURCE: Ellen MacArthur Foundation -
Adapted from the Cradle to Cradle Design Protocol by Braungart & McDonough

UITGEBREIDE PRODUCENTENVERANTWOORDELIJKHEID (UPV)

HOE WERKT UPV?

- Private organisaties verantwoordelijk voor uitvoering
- Doelstellingen: recyclingpercentage, registratie, onderzoek, capaciteit, campagnes, voorlichting, ...
- Tarieven (heffingen) op basis van kosten afvalbeheer
- Algemeen Verbindend Verklaring (AVV) door overheid – niet verplicht maar enorm effect
- Belangrijke optie: “eco-modulatie” van tarieven op basis van milieu-impact

HOE WERKT UPV?

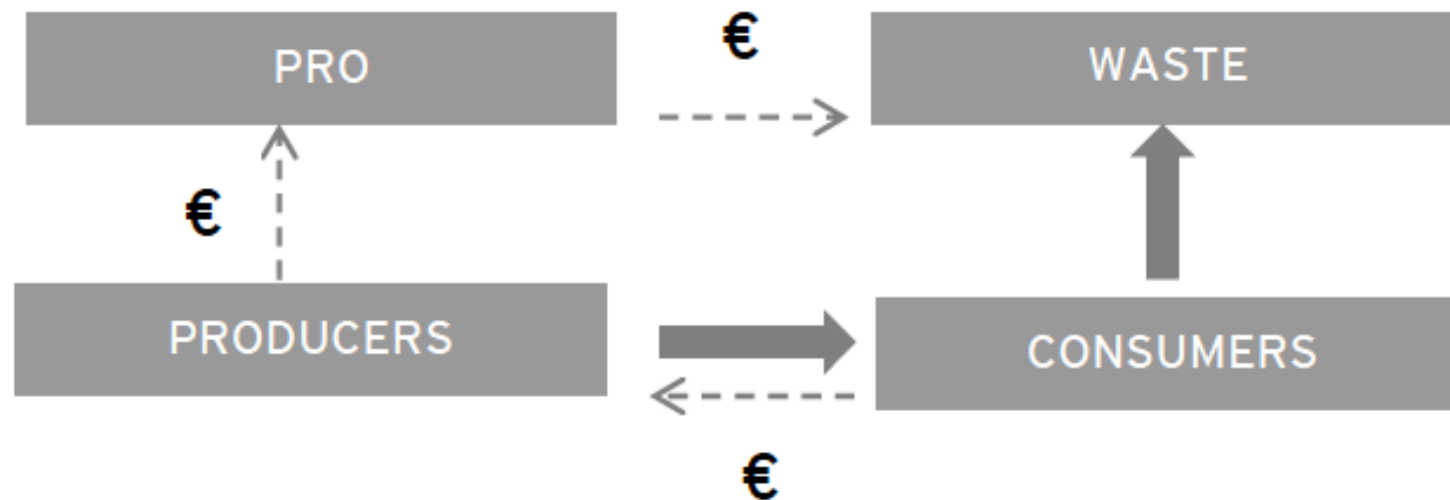

Figure 1: Producer Responsibility Organizations (PROs) play a key role in the implementation of Extended Producer Responsibility. The dotted lines refer to financial flows and the arrows to physical flows.

Bron: EY, 2016

WANNEER KAN UPV GOED WERKEN? (1)

- Productgroepen met veel post-consumer afval, vooral in de technische kringloop: bijv. verpakkingen, elektr(on)ische apparatuur, batterijen, auto's, autobanden, textiel, meubels, grafisch papier, vlakglas, injectienaalden, caravans, olie, bouw- en sloopmaterialen, luiers
- Betrouwbare overheid
- Retourlogistiek / inzamelsystemen
- Verwerkingscapaciteit
- Hoge tarieven voor stort en verbranding
- Afzetmarkten, kostenmodel
- Transparante tarieven
- Handhaving

WANNEER KAN UPV GOED WERKEN? (2)

Criteria	Sub-criteria
1. The level of control at the end-of-life stage	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Amount of producers versus consumers ▶ Regulatory oversight and control at end-of-life stage ▶ Regulatory oversight and control at the point of purchase versus the waste stage
2. The environmental scope for improvement	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Potential disposal damage or potential resource savings from recycling ▶ Scope for cost internalization, eco-design or re-use ▶ Volume of waste/product stream
3. Existing incentives for end-of-life treatment	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Value of the waste stream ▶ Effectiveness of already existing policy measures ▶ Effectiveness of ongoing voluntary initiatives
4. The availability of alternative policy instruments	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Market-based instruments ▶ Command & control measures ▶ Green deals
5. Political priorities	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Budget constraints & international competitiveness ▶ Ambitions with respect to the circular economy ▶ Lobbying

Bron: EY, 2016

Table 2: A non-exhaustive list of five key criteria (and their subcriteria) to assess the local relevance of EPR policies for a product or waste stream

Afval Circulair

Home **Onderwerpen** Nieuws Over Afval Circulair RWS Leefomgeving Publicaties Contact

Zoeken

Home > Onderwerpen > Afvalregelgeving > Producentenverantwoordelijkheid >

- Afval inzamelen
- Afval scheiden
- Afval storten
- Afval vervoeren
- Afval in het Activiteitenbesluit
- Co-vergisten en regelgeving
- Eural
- Groenafval en afvalregelgeving
- **Producentenverantwoordelijkheid**
 - Autobanden en autowrakken
 - Batterijen en accu's
 - Elektr(on)ische apparatuur
 - Verpakkingen
 - Algemeen verbindend verklaring
- Wet milieubeheer, afvalstoffen

Producentenverantwoorde- lijkheid

Wat is producentenverantwoordelijkheid?

Producentenverantwoordelijkheid betekent dat producenten of importeurs (mede) verantwoordelijk zijn voor het afvalbeheer van de producten die door hen op de markt zijn (of worden) gebracht.

Voor welke productgroepen is er producentenverantwoordelijkheid?

In de verschillende productbesluiten zijn regels opgenomen voor 5 soorten producten. Dit zijn:

- [Elektrische en elektronische apparatuur](#)
- [Batterijen en accu's 2008](#)
- [Autowrakken](#)
- [Autobanden](#)
- [Verpakkingen](#)

Voor wie geldt de producentenverantwoordelijkheid?

Dit geldt voor producenten of importeurs die als eerste een product (van de 5

Internetconsultatie besluit uitgebreide producentenverantwoorde lijkheid

Het Ministerie van IenW bereidt het Besluit regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor. Het doel van dit Besluit is algemene eisen stellen aan bestaande en toekomstige UPV's. Tot en met 15 september 2019 heeft de Rijksoverheid via een internetconsultatie betrokken partijen in de gelegenheid gesteld te reageren op het conceptbesluit en de toelichting.

EUROPESE RICHTLIJNEN

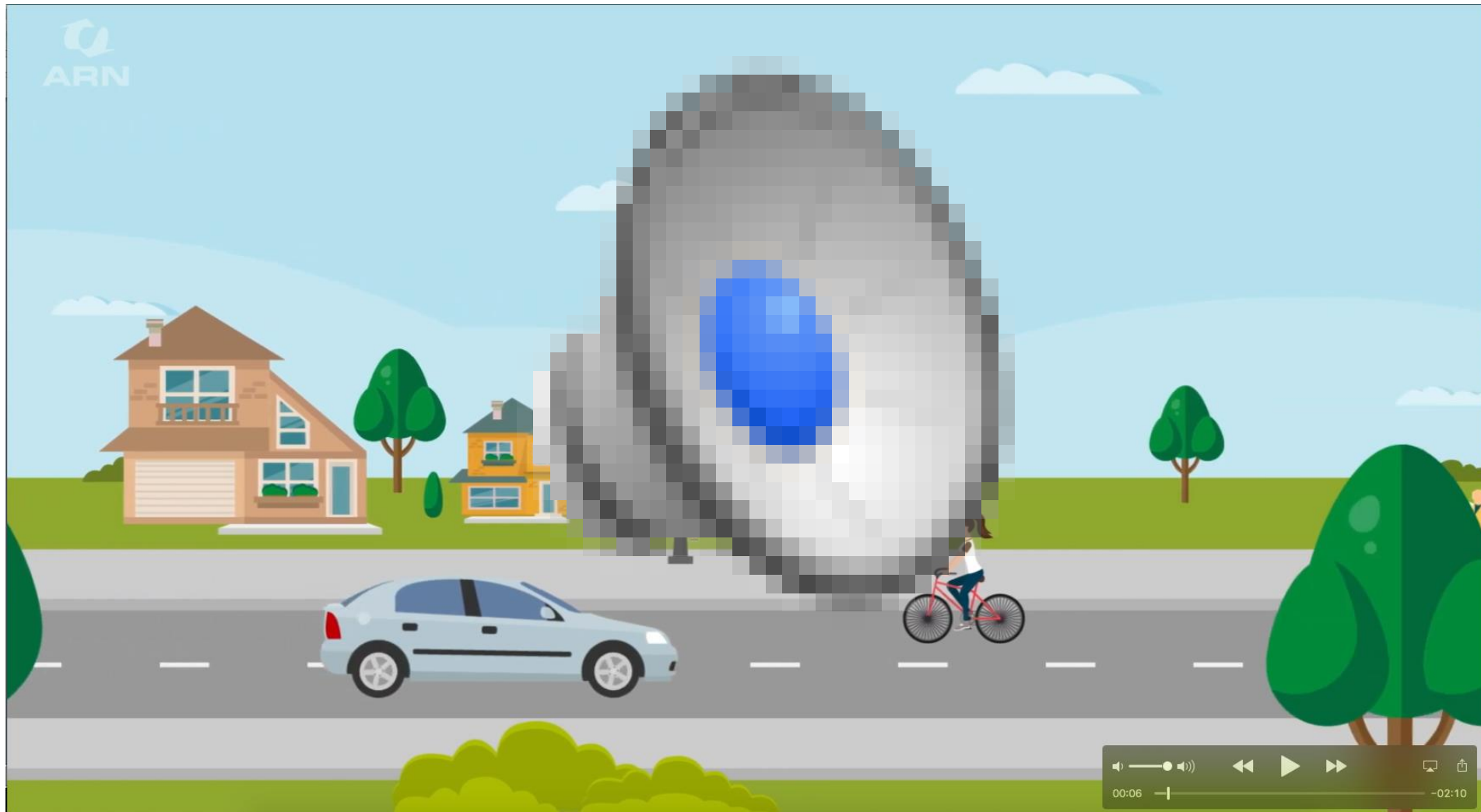
- WFD - Europese Kaderrichtlijn Afval
- PPW - Europese Verpakkingsrichtlijn
- WEEE – Elektr(on)ische apparaten
- ELV – End-of-Life Vehicles
- ELT – End-of-Life Tyres
- SUP – Single Use Plastics (2019)
- Er is besloten tot uitbreidingen en hogere doestellingen voor recycling, verpakking en storten: bijv. 70% recycling voor verpakkingen in 2030

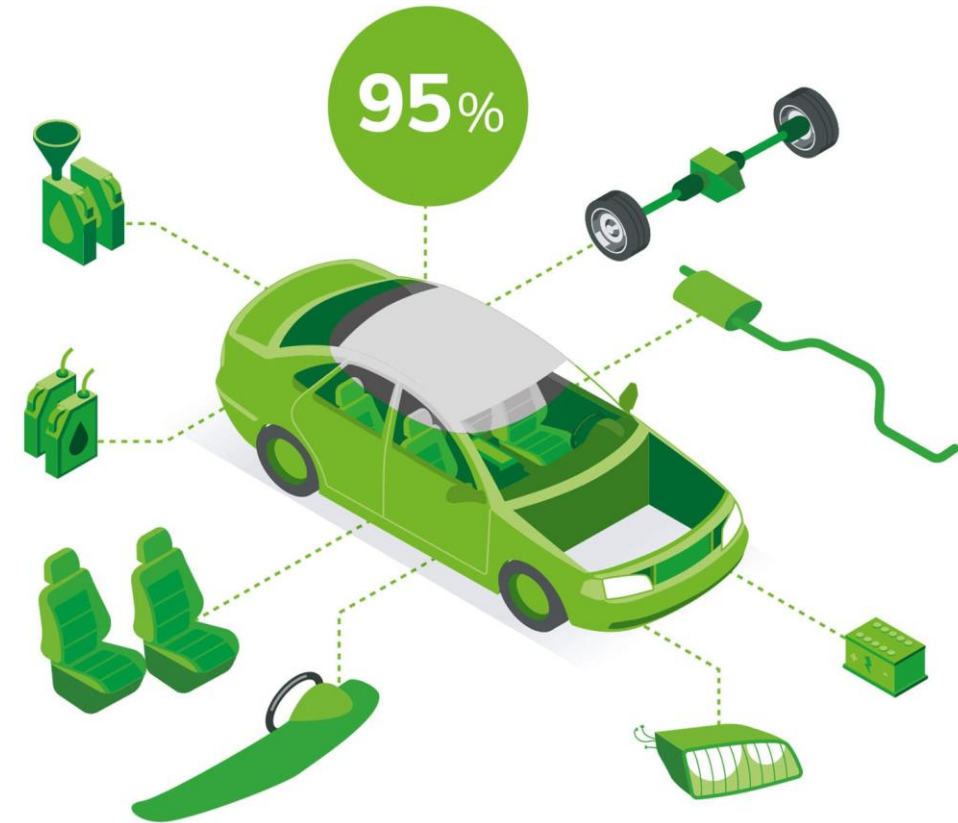
2. VOORBEELDEN

VOORBEELD 1: AFGEDANKTE AUTO'S

VOORBEELD 1: AFGEDANKTE AUTO'S

- Auto Recycling Nederland (ARN)
- Wereldwijd voorbeeld
- Grote fabriek in Tiel
- 98,6% recycling op gewicht – Europese eis 95%
- Doelstelling 100%
- Autobanden -> verwerkers
- € 35 per nieuw verkochte auto, dalend
- Onderzoek
- Met Stibat: accu's elektrische auto's

STELLING 1:

Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid...

- A. Kan het afvalprobleem oplossen
- B. Is bij veel bedrijven impopulair - en terecht
- C. Is een cruciaal instrument om de transitie naar een circulaire economie te helpen realiseren
- D. Heeft teveel uitvoeringsproblemen die opschaling in de weg staan

VOORBEELD 2: BATTERIJEN EN ACCU'S

- Stichting Batterijen – Stibat
- Inzameling, recycling, voorlichting verplicht
- 25.000 inzamelpunten, ophaaldienst
- Batterijen, fietsaccu's
- Inzamelproject basisscholen
- Europese compliance tool
- Tarieven per soort en gewicht, bijv. € 0,02 per Li-ion t/m 50g
- Inzamelprecentages ca 45% = doelstelling gehaald
- Recyclingpercentage tussen 54% (“overige batterijen”) en 79% (nikkelcadmium)

VOORBEELD 3: VERPAKKINGEN (1)

Taken van het Afvalfonds Verpakkingen

Home > Over ons > Taken van het Afvalfonds Verpakkingen

Primaire opdracht van het Afvalfonds Verpakkingen is het realiseren van de recyclingdoelstellingen voor verpakkingsafval.

Dit doen wij door:

- het innen van de **afvalbeheersbijdrage** bij de bedrijven die verpakte producten op de Nederlandse markt brengen;
- het verstrekken van **vergoedingen** (aan gemeenten) voor het (gescheiden) inzamelen van huishoudelijk verpakkingsafval;
- het aan de overheid **rapporteren** over alle op de markt gebrachte verpakkingen en de daarbij behaalde recyclingpercentages.

Daarnaast stimuleren wij **activiteiten en campagnes** ter preventie van verpakkingszwerfafval doordat wij de activiteiten van NederlandSchoon financieren. En wij helpen bedrijven hun verpakkingen te verduurzamen met hulp en advies van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken.

VOORBEELD 3: VERPAKKINGEN (2)

Tarientabel

Materiaalsoort	Tarief 2020 €/kg excl. btw	Tarief 2019 €/kg excl. btw	Tarief 2016/2017/2018 €/kg excl. btw	Tarief 2013/2014/2015 €/kg excl. btw
Glas	€ 0,0560	€ 0,0560	€ 0,0560	€ 0,0595
Papier/karton	€ 0,0220	€ 0,0220	€ 0,0220	€ 0,0233
Kunststof regulier tarief	€ 0,6000	€ 0,6400	€ 0,6400	€ 0,3876
Kunststof lager tarief *	€ 0,3400 *	€ 0,3800 *	n.v.t.	n.v.t.
Biodegradeerbaar kunststof**	is tarief kunststof: € 0,6000**	is tarief kunststof: € 0,6400**	€ 0,0200	€ 0,0212
Aluminium	€ 0,0500	€ 0,0200	€ 0,0200	€ 0,0212
Overige metalen	€ 0,0800	€ 0,0200	€ 0,0200	€ 0,0212
Hout	€ 0,0200	€ 0,0200	€ 0,0200	€ 0,0212
Andere materiaalsoorten	€ 0,0200	€ 0,0200	€ 0,0200	€ 0,0212
Algemeen tarief	€ 0,7700	€ 0,7700	€ 0,7700	€ 0,4700
Drankenkartons	€ 0,3800	€ 0,3800	€ 0,1800	€ 0,0120

Kunststoffes > 0,75 liter zonder statiegeld	Tarief 2018/2019/2020	Tarief 2015/2016/2017
Valt buiten heffingsvrije drempel van 50.000 kilo per kalenderjaar.	€ 0,25 per fles excl. btw	€ 7,50 per kilo excl. btw

Tarief indirecte export	2020	2019
Kunststof	€ 0,54	€ 0,58
andere materiaalsoorten	gelijk aan betreffende tarief uit bovenstaande tarientabel	gelijk aan betreffende tarief uit bovenstaande tarientabel

Drie systemen voor inzameling kunststof verpakkingen in Nederland

Gemeenten (±55%)

Bedrijfsafval (±35%)

Statiegeld (±10%)

VOORBEELD 3: VERPAKKINGEN (3)

Recyclingresultaten

<i>Materiaal</i>	<i>Resultaat 2017</i>	<i>Resultaat 2018</i>	<i>Doelstelling EU 2019</i>	<i>Doelstelling NL 2019</i>
Glas	85%	86%	60%	90%
Papier en karton	87%	88%	60%	75%
Kunststof	51%	52%	22,5%	48%
Metaal	95%	95%	50%	85%
Hout	73%	77%	15%	37%
Totaal recycling	78%	79%	55%	70%

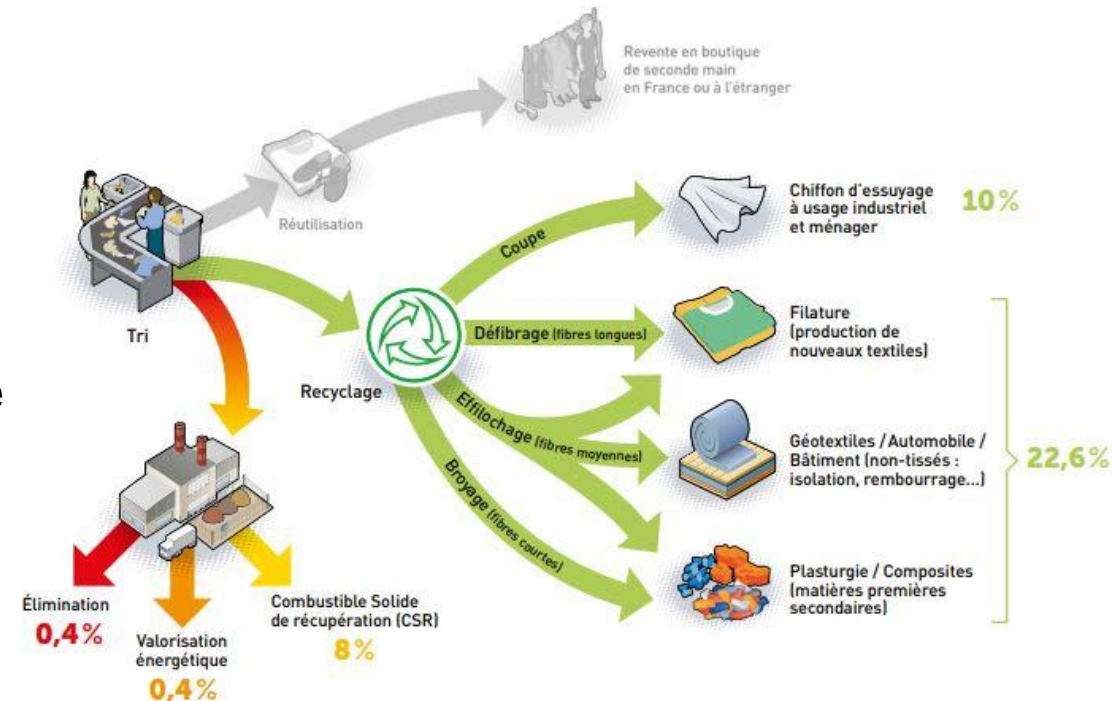
VOORBEELD 4: ELEKTR(ON)ISCHE APPARATUUR

- Europese WEEE Richtlijn -> Regeling AEEA
- Registratie- en rapportageplicht voor producenten, importeurs, handelaren en verwerkers
- Collectieve producentencollectieven zoals Stichting Witgoed en Lightrec, en inzamelsystemen zoals WeCycle, PV Cycle en WEEE Nederland
- Tarieven per productgroep, bijv. € 0,06 per LED lamp
- Inzamelpercentage ca 50%
- Nuttige toepassing 166 kton/ 184kton = 90%

VOORBEELD 5: TEXTIEL - FRANKRIJK

- Enig bekende regeling voor textiel
- Tarieven per soort kledingstuk, bijv. € 0,00938
- Eco-modulatie moedigt lange levensduur en recycled content aan via 25% - 75% tariefkorting: bijv. 50% voor 15% vezels uit post-consumer textiel
- ECO-TLC worstelt met fundamentele problemen zoals kosten, afzetmarkten, recyclingtechnologie, opeenstapeling van ingezameld textiel, niet-gehaalde doelstellingen en uitdagingen rond handhaving

AFVALUITDAGING 1: TEXTIEL (NL)

- I&W: Beleidsprogramma Circulair Textiel
- Sectorplan Nederlandse kleding- en textielsector
- Meer recycled content
- 50% afgedankt textiel inzamelen in 2030, minimaal 80% in 2050
- UPV belangrijk onderdeel inclusief ontwerpfase
- Start UPV 2023: kan sneller
- Kans: leer van ECO-TLC -> NL koploper

Sectorplan
Nederlandse
kleding- en
textielsector

**OP WEG
NAAR EEN
CIRCULAIRE
KETEN**

Door
brancheorganisaties
INretail, ModInt
en VGT
september 2019

AFVALUITDAGING 2: MATRASSEN

Doelen 2030:

- 95% recyclen (uiterlijk in 2025)
- 75% van nieuwe matrassen circulair ontworpen
- Innovatieprogramma matrasrecycling (2020) - o.a. rol chemische recycling onderzoeken
- Vrijwillige UPV. Reden: (nog) geen kostendekkend model.
- Materialenpaspoort

AFVALUITDAGING 3: PLAATMATERIAAL

Doelen 2030:

- Oud plaatmateriaal 50% verwerkt, hergebruikt en gerecycled
- Nieuw plaatmateriaal 50% re-use, en/of m.b.v biobased alternatieven
- Ketensamenwerking
- Wellicht UPV?

A close-up photograph of a tree trunk covered in moss, with a blurred forest background. The tree trunk is on the left side of the frame, showing detailed texture of the bark and the vibrant green moss growing on it. A small green plant with several leaves is growing from the base of the tree. The background is a soft-focus forest with many thin tree trunks and some autumn-colored leaves, suggesting a natural, wooded environment.

3. ECO-MODULATIE VAN TARIEVEN

KANSEN VOOR ECO-MODULATIE TARIEVEN

- Aanjagen duurzaam en circulair ontwerpen!
- Kosten afvalbeheer gaan omlaag door eco-innovatie
- Verpakkingen: volume al verlaagd door invoering
- Tariefverlaging moet in absolute zin groot genoeg zijn
- Transparantie tarieven noodzakelijk
- Verwerk totale kosten over hele levenscyclus in tariefstelling
- Voorkom concurrentie op tarieven tussen uitvoeringsorganisaties
- Harmonisatie op Europese schaal zou enorm helpen

STELLING 2: Eco-modulatie van tarieven voor UPV:

- A. Is de meest effectieve manier om duurzaam en circulair ontwerpen aan te jagen
- B. Verstoot de vrije markt, net als subsidies
- C. Is ondoenlijk omdat we de milieu-impact niet goed kunnen bepalen, en dus geen eerlijke tarieven kunnen rekenen
- D. Creëert een markt voor circulaire producten en diensten

UITDAGINGEN VOOR UPV

- Free riders; geen innovatieprikkel voor koplopers
- Te lage tarieven: “aflaat” voor milieuvervuilend ontwerp
- Gebrek aan ambitie om afval te verminderen doordat traditionele grote bedrijven het bestuur domineren
- Dubbel betalen zonder garanties op sluiten van de keten
- Lappendeken aan willekeurige tarieven in Europa
- Onvrede bij bedrijven door uitvoeringsproblemen
- “Weglekken” afval, bijv. bij elektronica
- De governance van de fondsen / regelingen
- Concurrentie op laagste tarieven
- Afstemming met andere overheidsmaatregelen zoals belastingen

A photograph of a forest floor. In the foreground, a large, moss-covered tree trunk is visible on the left side. The ground is covered with fallen leaves and pine needles. In the background, several thin tree trunks stand vertically, and the foliage is slightly blurred. A bright yellow rectangular box is overlaid on the right side of the image, containing white text.

4. STELLINGEN: ZIE ELDERS

5. OVERHEIDS- BELEIDSONTWIKKELINGEN

OVERHEIDSBELEIDSONTWIKKELINGEN (1)

- NL regering bereidt Besluit Regeling voor UPV voor (zie volgende dia)
- Kans om in NL koploper met textiel te worden
- Europese Kaderrichtlijn Afval en SUP (2019) verplichten UPV voor verpakkingen, plastic tassen, sigarettenfilters, ballonnen, schoonmaakdoekjes en visnetten, inclusief de publieke opruimkosten van zwerfafval; voor batterijen en WEEE extra reportage-eisen, er komen nieuwe eisen aan recyclebaarheid, richtsnoeren voor UPV en een “plastic tax” in de contributie voor lidstaten
- De Europese Green Deal met Circulaire Economie Actieplan zullen UPV naar verwachting verder uitbreiden
- Weerstand vanuit industrie en lidstaten tegen UPV neemt langzaam af

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

OVERHEIDSBELEIDSONTWIKKELINGEN (2)

NL Ontwerpbesluit Regeling voor UPV:

- Implementatie nieuwe EU wetgeving – treedt 1-7-2020 in werking
- 1 regeling voor UPV
- Producent verantwoordelijk voor: beheer van afvalfase om doelstelling te halen, passend innamesysteem, informeren eindgebruikers en afvalstoffenhouders, dragen kosten voor nakomen UPV, beschikking voldoende financiële en organisatorische middelen en adequaat mechanisme van zelfbeheer, melding en verslaglegging
- Gevolgen voor alle bestaande regelingen – bijv. kosten voor innamesysteem verpakkingen van “ontdoener” naar producent

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

STELLING 3: Wetgeving is veel effectiever dan UPV:

- A. De EU kan beter minimumeisen aan circulair ontwerpen stellen, bijv. via EU Ecodesign Richtlijn
- B. Met wetgeving voorkom je al die uitvoeringsproblemen
- C. Wetgeving is veel efficiënter om een markt voor circulaire producten en diensten te creëren
- D. Nee, wetgeving haalt alleen de slechtste producten van de markt, creëert geen “race to the top”

AANBEVELINGEN ECOPRENEUR.EU

1. Introduceer eco-modulatie van tarieven
2. Differentieer tarieven tot op product- en bedrijfsniveau
3. Jaag hiermee de markt voor secundaire grondstoffen aan
4. Breid UPV uit naar meer producten en sectoren
5. Handhaaf EU-regelgeving in relatie tot UPV
6. Harmoniseer criteria en tarievenberekening in de hele EU
7. Verplicht investering van UPV-fondsen in de circulaire economie
8. Minimaliseer administratieve lasten
9. Start (meer) onderzoek naar verbetering van UPV

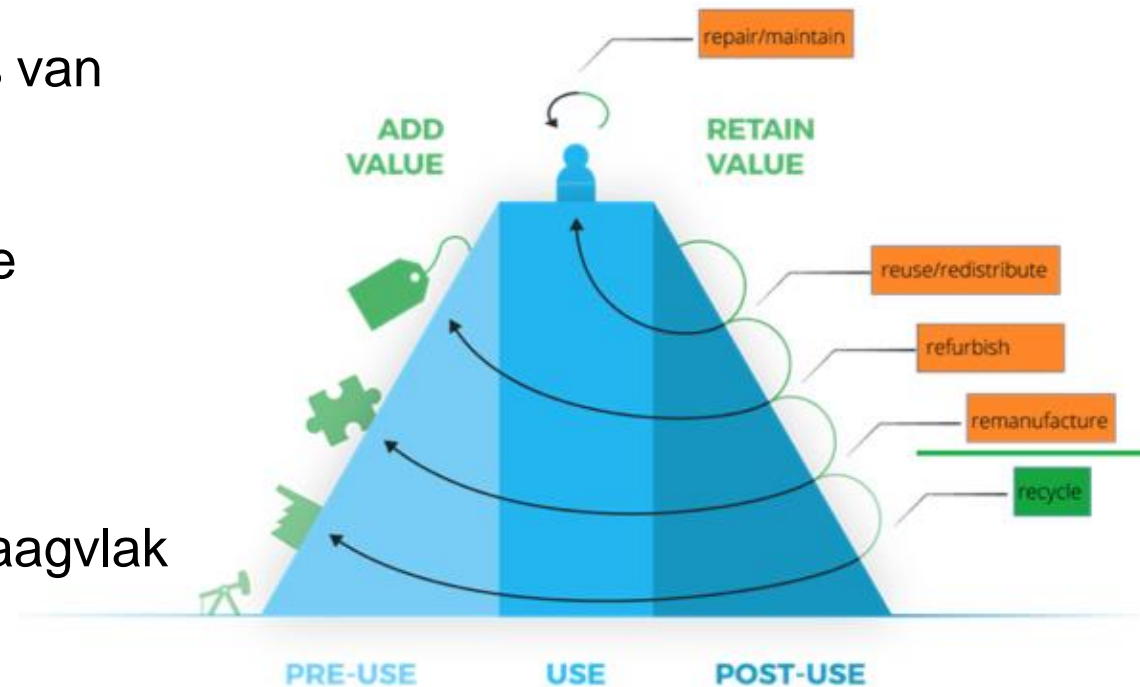

A close-up photograph of a tree trunk covered in moss, with a blurred forest background. The tree trunk is on the left side of the frame, showing detailed texture of the bark and the vibrant green moss growing on it. The background is a soft-focus forest with various shades of green and brown, suggesting a natural, wooded environment. A yellow rectangular box is overlaid on the right side of the image, containing white text.

6. BELANG VOOR CIRCULAIR ONTWERPEN

BELANG UPV VOOR CIRCULAIR ONTWERPEN

- Neem altijd de hele cyclus mee in het ontwerp van een businesspropositie, ook voor “products that last”
- Wees op de hoogte van bestaande en verwachte UPV regelingen vanwege de invloed op de productketens van bedrijven
- Neem de UPV tarieven mee in de berekening van de businesscase voor circulair
- UPV met eco-modulatie stimuleert innovatie
- Omgekeerd kunnen sector-uitdagingen leiden tot draagvlak voor een nieuwe UPV

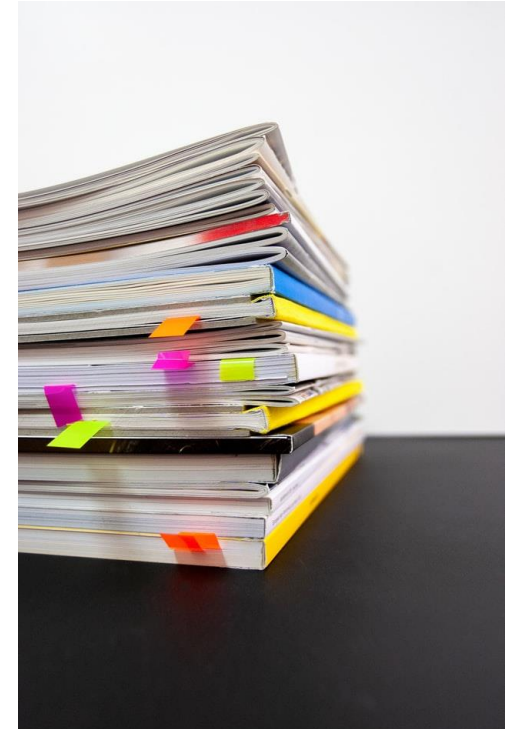
7. VRAGEN

A photograph of a forest floor. In the foreground, a large tree trunk is covered in green moss. The ground is covered with fallen leaves and pine needles. In the background, there are several thin tree trunks and a blurred area that could be a stream or a clearing. A yellow rectangular box is overlaid on the right side of the image, containing the text "8. BRONNEN".

8. BRONNEN

ENKELE BRONNEN

- <https://www.afvalcirculair.nl/onderwerpen/afvalregelgeving/landingspagina/>
- <https://europadecentraal.nl/wp-content/uploads/2019/06/Annex-II-Packaging-Batteries-and-WEEE.pdf>
- [Ontwerpbesluit UPV](#) (2019)
- [OECD. \(2016\)](#). Extended producer responsibility. Updated guidance for efficient waste management.
- [EY. \(2016\)](#). Exploration of the Role of Extended Producer Responsibility for the circular economy in the Netherlands
- EY. (2018). Study on the implementation of eco-design incentives in Extended Producer Responsibility.
- [European Commission](#) (2014). Development of Guidance on Extended Producer Responsibility (EPR)
- [Ecopreneur.eu](#) (2017). Extended producer responsibility crucial for circular economy (revised December 2017)
- [Ecopreneur.eu](#) (2019). Circular Fashion Advocacy

A photograph of a forest floor. In the foreground on the left, a large tree trunk is covered in green moss. The ground is covered with fallen leaves and pine needles. In the background, several tree trunks are visible, and the foliage is slightly blurred. A yellow rectangular text box is overlaid on the right side of the image.

HARTELIJK DANK VOOR JE AANDACHT
Arthur ten Wolde, arthur@circnl.nl